

Tutkimus-, kehittäminen ja innovaatiot (TKI) Euroopan kasvun keskiöön

Tarvitaan katkeamaton ketju tutkimuksesta kaupallistamiseen

Yritysten rooli uuden luomisessa on kriittinen; vasta käytössä ja tuotannossa olevien palveluiden ja tuotteiden myötä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tavoiteltu vaikutus yhteiskuntaan ja talouteen toteutuu. Kun ketju tutkimuksesta kaupallistamiseen on katkeamaton, TKI tukee puhtaan teollisuuden sopimuksen (Clean Industrial Deal) toteutumista, tuottavuuden nostoa ja ilmaston muutoksen torjuntaa konkreettisesti. Kaupallistaminen sekä skaalautuvien ratkaisujen tuottaminen synnyttää uutta liiketoimintaa Eurooppaan. Kaupallistaminen tapahtuu aina yritystoiminnan kautta.

Yritysten toimien rinnalla tarvitaan myös maailmanluokan tutkimusta, erityisesti uusiin nouseviin aloihin liittyen. On välttämätöntä, että Euroopan kilpailukyky säilyy ja samalla löydetään myös uusia kasvunlähteitä.

TKI-rahoituksen on noustava jäsenmaissa yhteiseen tavoitteeseen (3 % / BKT). EU:n instrumentit täydentävät kansallisia toimia. Ne varmistavat eurooppalaisen lisäarvon, tutkimuksen laadun ja myös tutkimuksesta syntyvän tiedon kaupallistamisen ja skaalautumisen Euroopassa sekä globaaleilla markkinoilla. Laatu ja vaikuttavuus täytyy olla jokaisen rahoituspäätöksen kriteerinä. TKI on kilpailukyvyn edellytys ja onnistuessaan se vauhdittaa myös muiden, ei niinkään TKI-toimintaan nojaavien alojen kasvua ja tuottavuutta.

USA:n ja Kiinan kireminen kiinni TKI-investoinneissa ja kilpailukyvyssä edellyttää asennemuutosta EU:ssa. Sisämarkkinoiden toimivuutta on parannettava ja sääntelyyn on otettava uudenlainen ote. Innovaatiot eivät skaalaudu Euroopassa, jos yritykset törmäävät lainsäädännön ja rahoitusbyrokratian muuriin.

EK:n viestit päättäjille

Kaikkea EU:n lainsäädäntöä kehitettäessä on aina huomioitava innovaatiomyönteisyys (innovation principle) ja uuden komission on löydettävä keino tämän periaatteen istuttamiseksi laajasti lainsäädännön rutiineihin. TKI-toiminta on luonteeltaan läpileikkaavaa. Siksi se tulee huomioida start up-yrityksistä, tutkimuksesta ja innovaatioista vastaavan komissaarin lisäksi myös kaikkien muiden relevanttien komissaarien salkuissa (erityisesti teollisuuskomissaarin). Lisäksi:

- EU:n tulee edistää kevyemmän sääntelyn kokeilualustoja laajasti (sääntelyhiekkalaatikat eli regulatory sandboxes).
- Olemassa olevaa sääntelyä tulee päivittää kilpailukykyä tukevaksi uusien sääntöjen sijaan. Sääntelyä kevennettäessä prosessin tulee ennakoida parlamentin ja neuvoston mahdollinen vaikutus lopputulokseen.
- Lainsäädännössä on varmistettava, että se huomioi laajasti koko TKI-toiminnan potentiaalin, myös digitalisoituvan kaupanalan sekä palvelualan. Erityisesti esikaupallisuuden ja kaupallisuuden eroa olisi arvioitava tavalla, joka kohtelee immateriaaliseen kehittämiseen nojaavia aloja yhdenvertaisesti.
- EU:n käyttämä TKI-määritelmä on päivitettävä vastaamaan nykyistä monipuolista TKI-toimintaa, kiristystä globaalia kilpailutilannetta, tarvetta kasvattaa tuottavuutta sekä kehittämisen aikajännettä. Nykyinen määritelmä nojaa liikaa vanhaan, jolloin se jättää liikaa tulkinnanvaraa ja johtaa kestävä talouden kannalta tärkeiden alojen jäämiseen julkisen TKI-rahoituksen ulkopuolelle.

Lisätiedot:

Riikka Heikinheimo, johtaja, riikka.heikinheimo@ek.fi, +358 46 9229692

Kaksoissiirtymä on valtava murros (disruptio)

Horisontti Eurooppa-ohjelman pilarirakenne on toimiva lähtökohta

Kohti seuraavaa puiteohjelmaa

Euroopan kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttaminen puhtaan elinkeinoelämän ja kaksoissiirtymän toteutumiseksi edellyttää, että tutkimus ja elinkeinoelämä tekevät tiivistä yhteistyötä. Kaksoissiirtymä on valtava murros (disruptio) elinkeinoelämässä ja yhteiskunnassa. Onnistuminen tarvitsee tuekseen tutkijoita ja erilaisia yrityksiä sekä erityisesti myös investointeja tekevää elinkeinoelämää. Puiteohjelma on hyvä työkalu kaksoissiirtymän edistämiseen.

Seuraavalla puiteohjelmalla tulee olla vahva ja tasapainoinen budjetti, sekä selkeä toimiva ohjelmarakenne tukemaan monipuolisten yritysten osallistumista. Ohjelman budjetti on kaksinkertaistettava ja samalla on varmistettava, että rahoitus, rakenne ja instrumentit tukevat tutkimusta, kaupallisia innovaatioita ja Euroopan strategista kilpailukykyä sekä turvallisuutta.

Yritykset valitsevat itse tarvitsemansa teknologiat ja aina liiketoimintalähtöisesti. Valintaa ei tule rajoittaa ohjelman tai instrumentin rahoituskriteereillä. Ohjelmille voi asettaa strategisen tavoitteen tai ylätasoon teeman, jonka puitteissa yritykset tekevät omat ratkaisunsa edellä mainitulla tavalla. Myöntökohtaisia summia tulee kasvattaa, jotta EU:n TKI-rahoitus nousee houkuttelevammaksi ja strategisemmaksi.

Suomen veturiyritysekosysteemit ovat toimiva malli myös EU-tasolle. Ne toteuttavat hienosti EU:n tahtotilaa puhtaan siirtymän edelläkävijänä ja samalla yritysten vapautta valita toimivimmat teknologiat liiketoiminnan skaalaamiseksi sekä investointien varmistamiseksi.

EK:n viestit päättäjille

Rahoitusinstrumenttien, arviointiprosessien, kriteerien ja muiden hallinnollisten toimien pitää olla nykyistä nopeampia, selkeämpiä ja yksinkertaisempia. Yrityksen koko tai toimiala ei ole oleellinen asia.

- Huipputason tieteen rahoitus (pilari 1) toimii. Euroopan tutkimusneuvosto (ERC), tutkijoiden liikkuvuustoimet (Marie Skłodowska-Curie-toimet) sekä tutkimusinfrastruktuurit ovat hyvä pohja maailman luokan tutkimuksen tekemiselle. Oleellista on, että tutkimuksen tekijät ja yritykset tekevät yhteistyötä. Jatkossa on varmistettava, ettei EU-tasolla ole minkäänlaisia esteitä huippututkimuksen ja yritysten keskinäiselle yhteistyölle.
- Nykyisen pilarin 2 riittävä rahoitustaso on turvattava tai sitä on kasvatettava, koska se turvaa Euroopan elinkeinoelämän kilpailukykyä ja varmistaa uusien tuotteiden ja palveluiden skaalaamisen kasvuliiketoiminnaksi Euroopassa. Erityisesti julkisten toimijoiden ja yritysten yhteishankkeiden rahoitus (PPP-partnerships) on tärkeä.
- Yritysten roolia PPP-hankkeiden teemojen tunnistamisessa ja rahoituksen saajana on vahvistettava. Tarvitaan yritysveltoisia kumppanuuksia, sillä ne takaavat liiketoiminnan syntymisen ja investoinnit, ja houkuttelevat myös enemmän yksityistä rahoitusta sekä TKI-toimintaan että jatkoinvestointeihin. Suomen veturiyritysekosysteemit toimivat hyvänä esimerkkinä myös tulevaan puiteohjelmaan.
- Erillinen, vain pk-yrityksille suunnattu ohjelma tarvitaan.
- Euroopan innovaationeuvosto (EIC) parantaa kasvuyritysten rahoitusmahdollisuuksia. Tiivis kytkentä laajempiin ekosysteemeihin varmistaa liiketoiminnan skaalauksen ja investoinnit Eurooppaan. Ennen rahoitus päätöstä idealle olisi tärkeää tehdä tarkistus (fitness test), jossa varmistetaan, että tuleva tuotanto tai palvelu ei päädy Euroopan ulkopuolelle ainakaan liian tiukan eurooppalaisen sääntelyn vuoksi.
- Aluekehittämiseen kohdennettava rahoitus on toteutettava puiteohjelmarakenteen ulkopuolella.

Lisätiedot:

Riikka Heikinheimo, johtaja, riikka.heikinheimo@ek.fi, +358 46 9229692

Teknologian muuttuva rooli

Läpimurto- ja kaksoiskäyttöteknologioiden merkitys korostuu

Läpimurto- ja kaksoiskäyttöteknologioiden merkitys korostuu toimintaympäristön muuttuessa. Tutkimuksen puiteohjelma on sopiva paikka rahoittaa tällaisten teknologioiden kehittämistä, vaikka mahdollinen yksi sovellusala tulisikin olemaan vientivalvonnan alainen.

Mitä murroksellisemmasta teknologiasta on kyse, sitä monipuolisemmaksi sovellusalat voivat muodostua. Teknologioiden potentiaalia ei saa supistaa.

EK:n viestit päättäjille

- Jos valittua teknologiaa tai sen osa-aluetta kehitetään vain vientivalvonnan alaisiin sovelluksiin tai puhtaasti puolustusalan markkinoille, rahoitus olisi selkeämpää olla puiteohjelmasta eriytetyssä ohjelmassa (European Defence Fund, EDF).
- On aina tarkasti huolehdittava, ettei vientivalvonta ulotu siviilimarkkinoille suunnattuihin palveluihin tai tuotteisiin, vaikka sovellettu teknologia tai sen osa-alue olisi toisaalla käytössä myös vientivalvonnan alaisissa sovelluksissa.

Lisätiedot:

Riikka Heikinheimo, johtaja, riikka.heikinheimo@ek.fi , +358 46 9229692